

Nasjonalt geodataråd – referat fra møtet 30.august 2017

Møtet fant sted hos Kartverket Oslo, Storgata 33A, Oslo – kl 10 - 14

Tilstede:

Alvhild Hedstein (rådets leder), Anne Cathrine Frøstrup (Kartverket), Jens Sunde (Meteorologisk institutt), Bjørn Bjørnstad (Miljødirektoratet), Geir Hansen (Geodata), Harald Danielsen (Arendal kommune), Jørn Rolfsen (Landbruksdirektoratet), Mona Høiås Sæther (Trondheim kommune og Geoforum), Gyda Grendstad (Statens vegvesen), Morten Smelror (NGU) og Christine Korme (Abelia)

Forfall: Kirsti Slotsvik (Kystverket), Ellen de Vibe (Oslo kommune, PBE), Jon Lea (DSB), Tore Brenden (FMGT)

Fra KMD under sak 14 og deler av sak 15: Dag Høgvard

Fra Kartverket (sekretariat): Erik Perstuen, Arvid Lillethun og Sissel Skovly

Velkommen

Agenda ble godkjent. Sak 14 og 15 behandles i motsatt rekkefølge. Ingen saker meldt inn til eventuelt.

Sak 12 /2017 Referat fra forrige møte (6.juni 2017)

Referat ble godkjent.

Rådet påpeker at det er viktig at vedtak følges opp med KMD.

Informasjon fra KMD v/Alvhild Hedstein:

- KMD er godt fornøyd med Kartverkets innsats og rådgivningsarbeid til kommunenes IKT tilpasning i arbeidet med kommunesammenslåinger og fylkessammenslåinger. Se også artikkel i [Kommunal rapport](#)
- Det blir arrangert et fagseminar med OECE fredag 1.september om digitaliseringen av offentlig sektor i Norge hvor det ble presentert en rapport "Digital Government - Review of Norway" med undertittel Boosting the digital transformation in the public sector. Medlemmer i Rådet fikk mulighet til å melde seg på. [Her er link til pressemelding og OECE-rapporten](#)
- Kari Strande, leder av kart- og planseksjonen i Planavdelingen i KMD, går av som leder og stillingen er lyst ut. Alvhild oppfordret rådets medlemmer om å tipse aktuelle kandidater om stillingen.

Sak 13 /2017 Geonorge

Mandat, roller og utfordringer v/Arvid Lillethun, Kartverket (prosjektleder Geonorge)

Se presentasjon «2017_08_30_Geonorge_rådsmøte_Lillethun.pdf»

Presentasjonen kort oppsummert:

Det er høye ambisjoner om digitalisering i offentlig sektor med effektivisering som den store gevinsten. For å få dette til må det foreligge en felles infrastruktur, standardiserte data og tjenester samt en standardisert dataflyt. Det har vært målet i hele prosjektperioden for Geonorge.

Den nasjonale geoportalen, Geonorge, har eksistert i en enklere form siden 2005. For å fange alle brukerbehovene som en nasjonal geoportal skal dekke, ble det gjennomført et omfattende forprosjekt. Hovedprosjektet har nå pågått siden 2014 og gjennom referanse- og styringsgrupper har dataeiere, databrukere og systemleverandører blitt gitt mulighet til å påvirke. Allikevel ser man at det ikke er felles oppslutning om infrastrukturen og ideen om en felles geografisk infrastruktur kan «begynne å rakne».

De fleste dataeiere støtter opp om distribusjon gjennom Geonorge, men noen av de store har betenkeligheter. I dag er det flere dataeiere som ikke har tatt jobben med å standardisere data og tjenester og velger bort Geonorge som distribusjonskanal. Ved mangel på vesentlige kjernedata i Geonorge, forvirrer bruken da brukere må gå andre steder for å finne data. Det er derfor viktig at partene blir enige om et minimumsnivå av felles standardiserte data gjennom Geonorge.

Forpliktelsen til å bruke Geonorge som distribusjonskanal er juridisk forankret i Geodatalov og – forskrift, samt INSPIRE-direktivet med tilhørende «regulations». De sistnevnte er svært omfattende dokumenter som er komplisert og tidkrevende å komme igjennom. Geonorge er også trekt fram som den viktigste komponenten i infrastrukturen i forslag til nasjonal geodatastrategi levert KMD februar 2017.

Mye av problemene knyttet til Geonorge kan løses med å jobbe tettere samme, informere og kommunisere bedre, samt sørge for å ha en felles ambisjon og en tydelig prioritering. Det kan være ønskelig med signaler fra KMD på hvordan samarbeidet skal foregå for å oppnå de nødvendige prioriteringene.

Kommentarer/spørsmål fra Rådet:

- Har Kartverket en formening om hvorfor det er slik? Det må spørres hvorfor dataeiere prioriterer Geonorge bort.
- Er ambisjonen for høy? Bør Geonorge være kun for definerte kjernedatasett med strenge krav til innhold og teknisk dokumentasjon – som for eksempel DOK-dataene?
- Geonorge må fortsatt søke å finne teknologier og løsninger som bedre understøtter storbruk og enklere tilgang. Det er viktig at en framover evaluerer muligheter og bringer inn kompetanse fra ulike etater for å utvikle bedre tilgangsløsninger for både vanlige data, dynamiske data og 3D-data. Det er også viktig å finne løsninger på at data fra ulike infrastrukturer spiller sammen med den geografiske infrastrukturen.

- Viktig at Geonorge tilbyr DOK-tjenester. Dette fordi mange i for eksempel en kommune skal bruke dataene i saksbehandling og man må ikke komme dit at data må «installeres» på de enkelte pc-er. Viktig at alle aktører i en plan- og byggesak, ser de samme dataene.
- Det stilles spørsmål om den reelle vurderingen av å ha 144 DOK-datasett. Hovedtyngden av dem er overordnede datasett og mange av dem har mindre nytteverdi i kommunenes pbl-arbeid, særlig i detaljert planlegging og byggesak.
- Kartverket påpeker at de opplevde at flere av de store etatene ikke hadde kapasitet nok til å påvirke utviklingen i så stor grad som de ønsket i hovedprosjektets periode (2014-2016). Det er nå nødvendig med tiltak for å komme i tettere dialog om videre utvikling.
- Kartverket opplever en positiv holdning hos dataeierne til å levere standardisert i Geonorge, men en del har av ulike årsaker problemer med å iverksette dette.
- Det er enighet i Rådet om at Geonorge skal fungere som en nasjonal løsning, men ser at det kan være behov for formelle bestillinger til etatene gjennom tildelingsbrev og digitaliseringsrundskriv slik at dette blir tema på etatsstyringsmøtene.

Vedtak:

Geodatarådet er opptatt av at Geonorge skal fungere etter intensjonene og sikrer standardiserte data og tjenester, ikke minst for kommunene.

Geodatarådet ber samordningsgruppen analysere hva som er årsakene til at Geonorge er mangelfull, vurdere hva som er årsaken til at det er en suksess på visse områder, samt hvilke elementer som mangler for at Geonorge skal brukes mer av etatene, til neste møte.

Sak 15/2017 Nasjonal geodatastrategi

Morten Smelror holdt en presentasjon om geologisk kartlegging i NGU som et innspill til diskusjonen om rammebetingelser.

Se presentasjon «NGU Geodata 2017» i prosjekttrommet

Status KMDs behandling av nasjonal geodatastrategi

Gjennomgang av utkast til brev som KMD har sendt Samordningsgruppen v/sekretariatet som tilbakemelding på forslag til nasjonal geodatastrategi overlevert KMD februar 2017.

Dag Høgvard fra KMD var tilstede ved deler av behandlingen og besvarte enkelte spørsmål.

Kommentarer/spørsmål fra Rådet:

- Det oppfattes som KMD – «digitaliseringsdepartement» og avsender av Digitaliseringsrundskrivet - skyver strategien i fra seg ved å overlate til deltakerne i den geografiske infrastrukturen i fellesskap å slutføre og forankre strategien. Dette oppfattes av Rådet som negativt og unnvikende.
- Stortingsmeldingen «Digital Agenda» bebudet en nasjonal geodatastrategi for Stortinget. Det oppfattes at dette ikke oppfylles med denne behandlingen.

- Det stilles spørsmål ved at KMD tar ut området «Rammebetingelser» fra strategien når de har skjøvet fra seg «eierskapet». Positivt at de uansett skal utrede dette området videre, men det savnes informasjon om hvordan utredningen skal foregå. Uten forankring i KMD har ingen i fellesskapet autoritet til å gjennomføre dette området.
- Det er viktig at strategien er overbyggende for politiske skiftninger. Vår styrke er å tenke på tvers og da er det viktig at flere departementer tar strategien inn. Nasjonale tiltaksplaner må være forankret i en nasjonal geodatastrategi.

På spørsmål om den videre prosess i KMD bekreftet Dag Høgvard at den ikke vil bli lagt fram av regjeringen.

Spesielt om hovedmål 4 Rammebetingelser

I lys av tilbakemeldingen i utkastet til brev fra KMD ble det gjort en gjennomgang av delmålene knyttet til området «Rammebetingelser» i strategien. Denne viser at flere av delmålene etter Rådets vurdering, bør videreføres i handlingsplanen. Rådets vurdering var at det i hovedsak er delmål 4.3 Finansiering og delmål 4.7 Prioriterings- og styringsmekanismer som berøres i brevet fra KMD. De øvrige delmålene hører naturlig hjemme i den endelige strategien.

Avslutningsvis ble det gitt en kort presentasjon av opplegget som gjennomføres med å få innspill til handlingsplanen.

Se presentasjon «Sak 15-2017 Geodatastrategi_innspillsprosess_060717»

Vedtak:

Leder av Rådet ber om et avklaringsmøte med KMD for å avklare behandlingen av strategien og dens forankring.

Nasjonalt geodataråd tar opp med KMD hvordan man skal jobbe videre for at bruk av Geonorge forankres i etatenes tildelingsbrev eller i digitaliseringsrundskrivet.

Sak 14 /2017 UN-GGIM

Informasjon om og status på arbeidet i FNs ekspertkomité for global geografisk informasjonsforvaltning v/Dag Høgvard, KMD

Se presentasjon «2017-09 Internasjonalt Høgvard.pdf»

Presentasjonen kort oppsummert:

FNs ekspertkomité for geografisk informasjon (Global Geospatial Information Management, UN-GGIM) gjennomførte sitt syvende møte i New York 31. juli til 4 august. Norge var representert i møtet ved KMD og Kartverket. Nærmere informasjon om UN-GGIM finnes her: <http://ggim.un.org/>

Dette er et internasjonalt samarbeid om geografisk informasjon som er åpent for deltakelse fra alle FNs medlemsland, privat sektor, akademiske institusjoner, faglige sammenslutninger og FN organisasjoner. Det er etablert regionale komiteer og ulike tematiske nettverk. Komitéen har ikke

noe budsjett og mye aktivitet er basert på sponning fra medlemslandene. I dag er Kina den største sponsoren. UN-GGIM er underlagt FNs statistiske divisjon som har etablert et sekretariat som blant annet har ansvar for der årlige møtet i New York. FN vil trolig med det første sende en henvendelse til medlemslandene om behovet for ytterligere støtte til det omfattende arbeidet som er i gang.

Presentasjonen viser komitéens oppbygging og plassering i FN-systemet, målsettinger og de viktigste arbeidsområdene for komiteen. Ekspertkomiteen understreker betydningen av gode nasjonale infrastrukturer for geodata, og adresserer en rekke utfordringer for å kunne forvalte og utnytte geografisk informasjon på en effektiv og troverdig måte. Komiteen har etablert et omfattende globalt nettverk og utvikler rammeverk på mange viktige områder for forvaltning og bruk av geografisk informasjon. Det er produsert mange dokumenter som det kan være nyttig å gjøre seg kjent med nasjonalt – [link](#).

Av aktuelle temaer kan det nevnes indikatorer for FNs bærekraftsmål, rammeverk for geografisk informasjon i forbindelse med katastrofer og integrasjon av statistisk og geografisk informasjon. Det vil nå også bli etablert en egen arbeidsgruppe for marine geodata. Det er verd å merke seg at Kartverket har bidratt sterkt til at det nylig er oppnevnt en underkomité som skal jobbe for en felles global geodetisk referanseramme.

Årets møte tok opp bl.a styrking av forholdet til søskenorganisasjonen – UNGEGN (Group of Experts on Geographical Names) som «feiret» 50 år i år. Saklisten fra møtet ligger i presentasjonen.

Rådet takket for orienteringen.

Sak 16/2017 – Neste møte og eventuelt

Neste møte er **14.november kl 9 – 15** hos Meteorologisk institutt på Blindern i Oslo.

Tema for dette møte vil bli:

- Oppfølging av saken om Geonorges mandat, rolle og utfordringer
- Oppfølging av strategien
- Graderingsregimet og informasjonssikkerhet
- Innspill til strategiens område «Rammebetingelser» - medlemmene av Rådet forbereder innspill
- Siden vi besøker Meteorologisk institutt vil Rådet bli orientert om arbeidet Met gjør ift klima og massekommunikasjon

Møter vinter/vår 2018:

13.februar – foreløpig er Kartverket Oslo booket

15.mai - foreløpig er Kartverket Oslo booket